

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Tešnja vsak četrtlet in volja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrelje 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kasniškovega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Vseprejema naročnine, inserate in reklamacije, cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5. — Inserate se plačuje od enostopne petivrate vs enkrat 15 vin. za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejema do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 10 strani.

Vabilo in priporočilo.

Bližamo se koncu I. polletja 1912. One naročnike, katerim je potekla naročnina prosimo, da isto skoraj obnove, da se jim list ne ustavi. Od 1. julija do konca leta stane Slov. Gospodar 2 K.

Vabimo k naročbi vse tiste vrle Slovence, ki se dosedaj niso naši naročniki. Kdor si sedaj list naroči in ga tudi plača do konca leta, mu je treba poslati samo 2 K. Da je Slovenski Gospodar pisan v duhu našega katoliškega slovenskega ljudstva, nam spričuje vedno naraščujoče število naročnikov. Naslov: »Slovenski Gospodar«, Maribor, Koroška cesta št. 5.

Liberalna lažljivost.

Na čelu agitacije za katoliško-narodno stranko v Ljubljani stoji že dolgo vrsto let ondotni veleugledni obrtnik Ivan Kregar. Brez prepehanja in z mladeniško navdušenostjo je vodil boj proti liberalni stranki, in zadnje občinske volitve v Ljubljani so pokazale, da z velikim uspehom. Tudi za trgovsko-obrtno zbornico se je briga ter spravi v njo že lepo število svojih somišljenikov, katerih moč je bila tako velika, da je zbornica v zadnji dobi izvolila Kregarja celo svojim podpredsednikom.

Uspešno Kregarjevo delovanje je silno vznemirjalo liberalne kroge. Zato so pred poldrugim letom, ko so se začele priprave za nove občinske volitve v Ljubljani, naredili satanski naklep, kako Kregarja v javnosti onemogočiti in ga politično ubiti. Najeli so si nekega človeka in mu plačali 2000 kron, za kar se je moral zavezati, da si izmisli laži, na podlagi katerih bi prijel Kregarja sodišče.

Liberalni najemnik je začel izborni izvrševati načrt svoje propadle stranke. Razširjal je vest, da je vlomil Kregar v trgovsko zbornico, odstranil uradne pečate od volilne posode, popravljal volilne listke in še druge slične protizakonitosti. Obenem se je ponudil liberalni plačanec kot priča za svoje trditve. In kakor je bilo zamišljeno, tako se je zgodilo. Vseh teh govoric so se polastili sedaj liberalni listi, se delali kot stari komedijanti strašno razburjene ter klicali po državnem pravdnstvu. Državno pravdnstvo se je kmalu oglasilo ter uvedlo proti Kregarju preiskavo na podlagi pisanja slovenskih liberalnih listov.

Skoro poldrugo leto se je vlekla preiskava in še komaj predzadnji teden meseca maja je bil poklican Kregar pred sodnike iz ljudstva, pred porotnike. Toda ne pred ljubljanske porotnike, da bi se ne moglo na nje od nobene strani vplivati, ampak pred celjske porotnike. Med porotniki so bili pristaši naše stranke, nemškutarji, večina pa je bila liberalcev.

Tri dni je trajala razprava, tri dni je moral trpeti Kregar muke in razburjenje sodne razprave, tretji dan pa so govorili porotniki sodbo čezenj. In ta je bila?

Soglasno so oprostili Kregarja vsake krivde. Spoznali so, da so liberalci nesramno in brezvestno lagali, da Kregar obdolženih dejanj ni nikdar zagrešil.

Kar so uganjali liberalci v Kregarjevem slučaju skozi poldrugo leto, to uganjajo v manjših zadevah in na bolj nespreten način dan za dnevom. Lažejo, obrekujejo, podpihujejo, ovajajo, hujskajo, kjerkoli najdejo človeka, ki se njihovim podlim nakljam upa ustavljati. Vsakega pristaša katoliško-narodne misli, ki se pokaže količkaj v javnosti, opluvajo in oblatijo liberalni listi in pristaši. (Ni ga v katoliških vrstah človeka, proti kateremu bi ne sikali strupeni liberalni jeziki. Pri tem svojem delovanju nimajo prav nobene vesti, ampak ravna jo dot najgrše propalice. To vidimo prav izrazito v Kregarjevem slučaju. Ne samo njega so hoteli z držnimi lažmi uničiti, ampak tudi njegovo ženo ter tako celo Kregarjevo rodino spraviti v nesrečo. To vendar niso več ljudje s človeškim, ampak z divjim, živalskim srcem!

Prvikrat je govoril liberalci na zemlji, ko se je skril hudič v kašo v raju ter prva dva človeka hujskal z lažjo proti Bogu. To delo nadaljuje dandanes hudič po liberalnih listih in zavednih liberalnih pristaših. Zato pa se ogibajmo vsakega liberalnega lista

kot hudiča in ne verjamimo liberalcu ničesar, kajti njegov jezik je lažljiv in njegov nauk nas vodi v nesrečo.

Državni zbor.

V poslanski zbornici se nadaljuje razprava o zvišanju uradniških plač. Izmed Slovencev je že govoril štajerski poslanec dr. Verstovšek. Ker je govoril v smislu kmečkih želj, zato plujajo liberalni listi z vsjo svojo jezo nanj. Toda volilci bodo odobrvali nastop slovenskih poslancev, kajti kolikor mi vemo, niso izvoljeni za liberalne uradnike, ampak za slovenske kmete, delavce in obrtnike, ki nimajo za zvišanje uradniških plač prav nič denarja.

V proračunskem odseku je izjavil dr. Korošec v posebnem govoru, da slovenski poslanci ne zaupajo sedanjim vladim in večini v poslanski zbornici in da bodo vsled tega glasovali proti proračunu. Sedanja vlada in večina nista naklonjeni Slovincem, a tudi ne revnejšim stanovom v državi, ampak ščitita le kapitaliste, zato tudi naši poslanci nimajo povoda, da bi s svojimi glasovi podpirali tak način vladanja, ki jim je škodljiv.

V smislu programa naše stranke je stavil dr. Verstovšek v naučnem odseku predlog, da prispeva država k šolskim stavbam in k vzdrževanju šolskih poslopij vsaj 50%. Toda liberalno-socialnodemokratska večina je ta predlog odklonila. Pred volitvami liberalci vedno obetajo, da bodo skušali občinam olajšati šolska bremena, kadar pa bi naj prišlo do dejanja, takrat jih ni na svojem mestu. Naše ljudstvo to na ta način prišlo vendar enkrat do prepričanja, da je liberalci lažnjivec, kadarkoli govori o ljudskem blagostanju.

Brambni zakon je še vedno v brambnem odseku v razpravi. Ni gotovo, ali pride že pred počitnicami v zbornico, ker še vedno ni jasno, ali ga bodo na Ogrskem sprejeli ali ne. Avstrijska polovica pa nima nobenega povoda skleniti zakona, ki na Ogrskem še ni sklenjen in vsled tega ne more postati pravomočen za celo državo. Na Ogrskem so se zadnji teden združile vse opozicijske stranke, in sicer Justova, Košutova, kmečka in katoliško-ljudska stranka. Sestavile so zahteve do vlade glede preosnove volilnega reda ter jih naznanile vladi kot pogoj, pod katerim ne bodo ovirale posvetovanja o brambnem zakonu.

Pogajanja med Čehi in Nemci zaradi rabe jezika na Češkem in zaradi razdelitve deželnega odbora v nemški in češki del, se bodo baje te dni ali ugodno končala ali pa popolnoma razbila. Pogajanja vodi minister notranjih zadev, baron Heinold. Grof Stürgkh je še vedno bolan in ni upati, da bi prišel pred jesenjo v zbornico.

V političnih krogih vlada splošno mnenje, da so liberalne stranke Nemcev, Čehov in Poljakov, ki tvorijo sedaj večino v zbornici, nezmožne za kako pametno delo in da bo moral v jeseni Stürgkh ali njegov naslednik izvršiti v tem oziru potrebne izpremembe.

V seji dne 3. junija je govoril v razpravi o uradniškem službenem redu naš poslanec dr. Korošec, ki je ostro bičal vlado in večino državnega zbora, ki nimata resnega namena, da bi delovali državni zbor v blagor ljudstva. — Večinske stranke se tako malo brigajo za delo v zbornici, da še odseki večkrat niso sklepni, tako je bilo v ponedeljek tudi s proračunskim odsekom.

Politični ogled.

Dne 31. maja: V državnem zboru se je začela danes razprava o službenem redu uradnikov. — Pri finančnem ministru se je vršilo posvetovanje vodilnih političnih mož radi novih davkov, katere hoče vlada vpeljati. Jugoslovane je zastopal dr. Šusteršič. — Manjšinske stranke na Ogrskem se hočejo združiti v boj proti vladi in vladni predlogi. — Za cesarskega namestnika v Galiciji bo baje imenovan grof Goluhovsky. — V Londonu je zopet izbruhnila stavka, katere se udeležuje do 170.000 pristaniških delavcev in kočijažev.

Dne 1. junija: V ogrskem državnem zboru se vrše pogajanja med vladno večino in manjšinskimi strankami. A malo je upanja, da bi se razburkano politično ozračje na Ogrskem pomirilo, ker

opozicija noče privoliti, da bi se sprejela brambna predloga brez volilne preosnove. — Danes sta došla na Dunaj bolgarski kralj in kraljica na obisk cesarja Franca Jožefa. — Poslanci s Krete so se hoteli s silo udeležiti otvoritvene seje grškega državnega zbora, a vojaštvo in policija sta jim to zabranila. — Francozom gre v Maroku silno slabo. Vstahi naskakujejo glavno mesto Fez s precejšnjimi uspehi.

Dne 2. junija: Nevarno je obolel knezo-nadškof kardinal Kačaler v Solnogradu. — Ogrski ministrski predsednik je odklonil zahteve opozicije, ki zahteva, naj se sklene samo četrdesetdnevni proračun in volilna preosnova. Opozicija se pripravlja na boj proti vladi in večini. — V Belgiji so se vršile danes volitve v državni zbor, pri katerih je prišlo do hudih nemirov med strankami. Liberalci in socialni demokratje so z revoluciji in nožmi napadali katoliške volilce, a so vkljub temu propadli.

Dne 3. junija: Na Ogrskem se položaj še vedno ni spremenil. Kakor je odklonila vlada predloge opozicije, tako je odklonila tudi opozicija vse posredovalne vladine predloge. Večina državnega zbora je sklenila, da se vršita odslej vsak dan dve seji, ena dopoldne, druga zvečer. Radi tega je prišlo med večino in manjšino do hudih nasprotstev. Pričakovati je zopetnih nemirov. — V Albaniji se upor nadaljuje. Turški oblastnik Fadi paša je pozval uporne čete, naj se vrnejo v 48 urah v svoje vasi. — Med Francozi in upornimi rodovi pred mestom Fez je prišlo do hudih bojov. Francozi so imeli 12 mrtvih in 31 ranjenih.

Razne novice.

* Godovi prihodnjega tedna:

- 9. nedelja: 2 po Binkoštih, Primož, Felic.
- 10. ponedeljek: Marjeta, kraljica; Mavrin.
- 11. torek: Bama, ap.; Marcijan.
- 12. sredo: Janez Fak, sp.; Flora.
- 13. četrtek: Anton Padovantki, spoz.
- 14. petek: Srce Jezusovo; Bazilij, škof.
- 15. sobota: Vid, mučenik; Modest.

* Duhovniške vesti. Veleč. g. Jernej Frangeš, župnik pri Sv. Marjeti ob Pesnici, je bil povodom kanonične vizitacije in sv. Berna imenovan knezoškofjskim duhovnim svetovalcem. — C. g. Franc Stuhec, kaplan pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža, je prestavljen h Kapeli pri Radencih. — C. g. Ivan Topolnik, kaplan pri Kapeli, je stopil v začasni pokoj.

* P. Emeran Slander. V Gornji Radgoni je umrl v četrtek, dne 30. maja, duhovni svetnik lavant in sekavske škofije, p. Emeran Slander, v 73. letu svoje starosti. Pokojnik je bil rojen v Grajski vasi v prijazni Savinjski dolini. Gimnazijske študije je dovršil v Celju ter potem vstopil v red sv. Benedikta v Admontu. Primiciral je dne 14. avgusta leta 1864 in je bil nameščen v Hallu od leta 1864—1866. Kot kaplan je pastiral v Sausalu do leta 1869. Tega leta je bil prideljen oskrbniku admontskih vinogradov v Radgoni in Ljutomeru do leta 1877. Od tega leta naprej do svoje smrti je bil pa samostojen oskrbnik. Pogreb se je vršil v soboto ob 10. uri dop. Naj v miru počiva!

* Iz justične službe. Pravni praktikant v Mariboru gospod Rihard Meditz je imenovan sodnim avskultantom.

* Romarski vlak na Trsat priredi vsled splošne želje štajerskih Slovencev tudi letos Slov. kršč. soc. zveza. Vlak bo vozil iz Maribora dne 8. julija ob 1. uri po polnoči in se bo vrnil nazaj v Maribor dne 9. julija ob 8. uri zvečer. Cene so iste kakor lani. Natančni vozniki red, vspešni pobožnosti, sploh vse, kar je potrebno, objavimo v prihodnji številki.

* Promocija. V petek, dne 7. junija, bo promoviral na dunajskem vseučilišču odvetniški kandidat g. Janko Vidic iz Ljubnega na Gorenjskem, starejšina „Danice“, doktorjem prava. Čestitamo!

* Devica Orleanska, blažena Ivana Arška (d' Arc). Letos je preteklo 500 let, odkar je zagledala luč sveta ta junaška deklica (6. jan. 1412). Umevno je, da se je Francozi spominjajo s slavnostnimi prireditvami. V nedeljo, dne 19. maja, je bil Pariz njej na čast bogato okrašen: modro-bele zastave blažene „Device Orleanske“ so vihrale poleg narodne trobojnice, semintje tudi rdečo-bele papeževe. Pri božji službi po raznih cerkvah, posebno v mogočni gotski cerkvi